

Titel: Voortgang POP3

Bespreekpunten / beslispunten

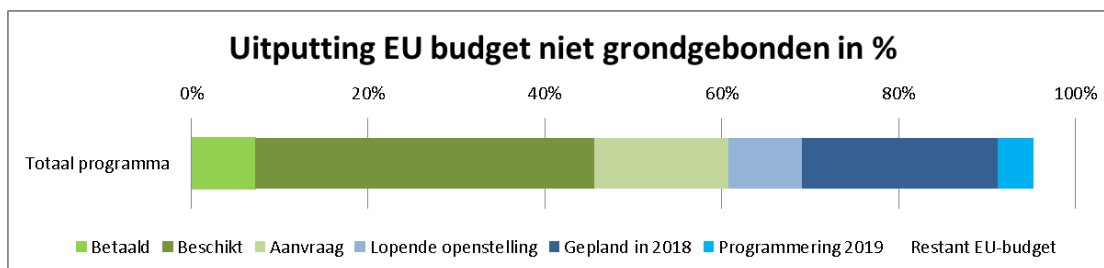
1. Bespreken van voortgang

Inleiding

De opstart van POP3 in 2015 en 2016 ging langzamer dan gehoopt door onder andere de noodzaak om de selectiecriteria aan te scherpen en vertragingen in het maken van werkafspraken over de uitvoering tussen provincies en RVO.nl. Deze vertraging gaf (bestuurlijke) zorg over de haalbaarheid van het programma, waaronder – ondanks de N+3 – het behalen van volledige uitputting van het beschikbare budget bij de einde van de looptijd van het programma en het eind 2018 hebben behaald van de doelstellingen opgenomen in het prestatiekader. In de afgelopen periode is fors geïnvesteerd in verbeteringen van het programma, zoals het verbeteren van het ondersteunende ICT systeem, werken met een stabiele openstellingskalender en de nadruk op tijdig beslissen op ingediende aanvragen. Desondanks blijft de zorg of met het huidige tempo het programma tijdig (binnen N+3) tot volledige benutting van het beschikbare budget zal leiden.

In het CvT is afgesproken dat provincies en ministerie zorgen voor een goed verloop van het programma, waarbij de periode tot eind 2018 in het teken staat van maximale openstelling en daarna actief sturen op tijdige uitvoering van projecten en daarmee op bereiken van voldoende prestaties en daaraan gekoppelde declaraties. In het CvT van december 2017 is toegezegd dat provincies en het Ministerie zullen aangeven waar de knelpunten zitten voor het tijdig benutten van het beschikbare budget en waar mogelijkheden zijn om tijdige benutting van de beschikbare middelen te vergroten.

Het landelijk beeld per 1 mei ziet voor niet grond gebonden er als volgt uit:

Uit dit beeld blijkt dat eind 2018 de provincies en het ministerie ongeveer 90% minimaal zullen hebben opengesteld. Wel zijn er verschillen tussen provincies en maatregelen. Daarnaast ligt er een grote opgave om de openstellingen daadwerkelijk tot verplichtingen te laten leiden en vervolgens de verplichtingen om te zetten in betalingen zodat ook in 2019 en volgende jaren voldoende kan worden gedeclareerd bij de Commissie (zie hoofdstuk 1a N+3).

Deze notitie geeft op hoofdlijnen een beschrijving van de voortgang (1 mei 2018), waarin goed zichtbaar is welke acties gepland zijn om de doelstelling van maximale openstelling eind 2018 te halen. In het formele uitvoeringsverslag over 2017 is meer in detail de voortgang van het programma beschreven.

Tevens wordt in deze notitie een doorkijk gegeven in de toekomstige ontwikkelingen van het programma (herverdeling van budget, maatregelen wanneer onder uitputting dreigt, etc.). Voor de toekomstige ontwikkelingen incl. versnelling declaratiegedrag is inmiddels een werkgroep Financiën gevormd. Deze werkgroep zal in het najaar aan het BOPOP en CvT een eindproduct voor besluitvorming over de mogelijke wijziging van het POP aanbieden, inclusief een concreet aanpassingsvoorstel dat bij de Commissie ingediend kan worden (notificatie/wijziging)

Deze notitie geeft in hoofdstuk 1 een schets van de inhoudelijk voortgang van het programma op hoofdlijnen en voor de uitvoering van de wateropgave, uitputting ANLb, jonge landbouwers en innovatie.

In hoofdstuk 2 zal ingegaan worden op de uitvoering van het programma (o.a. besluitvormingsproces en overzicht aanvragen en beschikkingen).

In hoofdstuk 3 zullen de mogelijkheden worden geschetst die worden verkend om te versnellen binnen het programma

Belangrijkste conclusies over de voortgang zijn

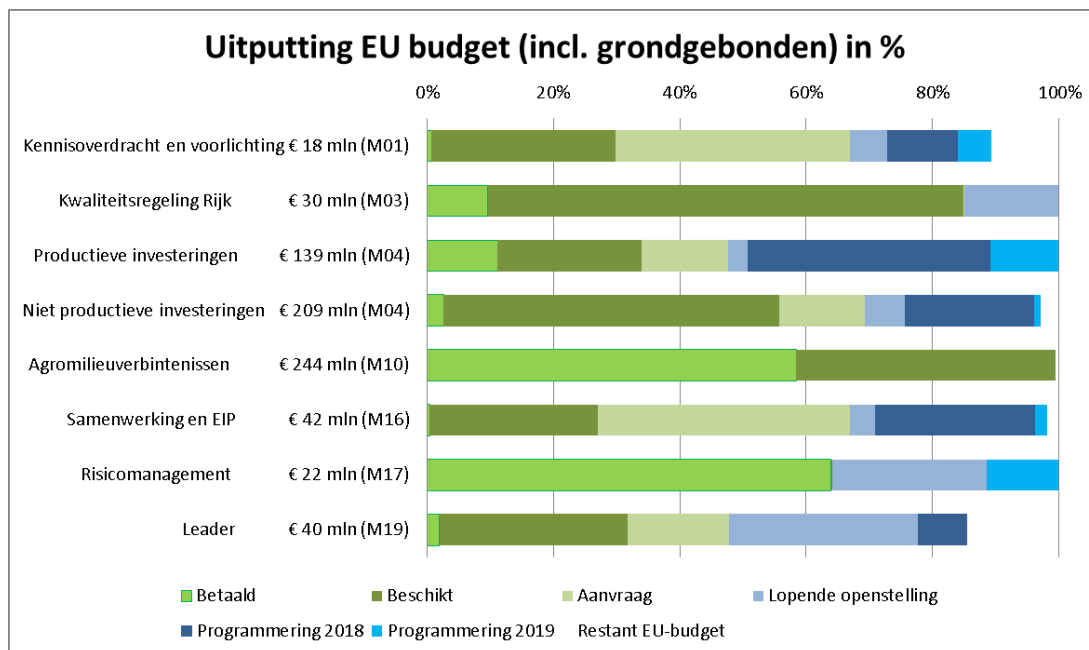
- Op 1 april 2018 de doelstelling N+3 voor 2018 (€ 174 mln) is gehaald. Op 1 april is namelijk € 181,7 mln. gedeclareerd bij de Commissie.
- Declaraties van "niet grond gebonden" projecten zijn beperkt. Provincies en ministerie zijn zorgplichtig voor tijdige declaraties bij verleende subsidies. Het behalen van N+3 doelen wordt in de komende jaren een behoorlijke uitdaging, waarvoor extra acties nodig zijn. De werkgroep Financiën werkt hiervoor een pakket maatregelen uit.
- De mijlpalen in het prestatieraamwerk 2018 voor de prioriteiten 3 (maatregel risico beheer) en 4 (maatregelen natuur en water) zijn gehaald. Prioriteit 2 (maatregelen fysieke investeringen) en 6 (LEADER) hebben de mijlpaal nog niet bereikt.
- Streven is dat eind 2018 minimaal 90% van het budget niet grondgebonden maatregelen opengesteld, verplicht of betaald zal zijn. Provincies onderzoeken nog of subsidieplafonds bij de voorziene openstellingen in 2018 hoger kunnen worden vastgesteld. In 2019 zijn nog enkele openstellingen gepland.
- Provincies en ministerie hebben bij het Regiebureau POP voorstellen ingediend om middelen te verschuiven van maatregelen die minder succesvol zijn naar maatregelen met een grotere kans op realisatie voor 2023.
- Provincies en RVO.nl werken aan verbetering van het subsidieproces en zien voortgang.

Belangrijkste conclusies over de versnellingsmogelijkheden:

- Het Ministerie en provincies werken aan voorstellen die moeten leiden tot versnelling in de uitvoering en zullen hierover een besluit nemen in het bestuurlijk overleg in het najaar van 2018.
- Provincies onderzoeken de mogelijkheden van over programmeren binnen de maatregelen "niet productieve investeringen" en eventueel verlenging van EU-financiering ANLb in beheerjaren na 2020.
- Duidelijke afspraken zijn nodig om te sturen op de realisatie van de gesubsidieerde projecten, zodat tijdig gedeclareerd kan worden. Het programma komt vanuit de start fase (openstellingen, verleningen) in de fase van uitvoering (tijdig en juist verantwoord).

1. Voortgang programma per thema

In de inleiding is een landelijk beeld gegeven van de voortgang van het programma. Hieronder is inzicht in de stand van alle maatregelen per 1 mei.

Uit de tabel blijkt dat zonder verdere versnellingsmaatregelen eind 2018 nog niet alle middelen geprogrammeerd zijn. Wel is inmiddels ruim de helft van het beschikbare budget betaald of verplicht. Met provincies en ministerie van LNV zijn voorjaargesprekken gevoerd. In deze gesprekken geven de meeste provincies de ambitie aan om in 2018 maximaal open te gaan. Enkele provincies hebben aangegeven dat vanwege het absorptievermogen binnen de provincie bewust wordt gekozen een deel van de openstellingen in 2019 te programmeren. De organisaties geven daarbij wel aan dat er behoefte is aan mogelijkheden om te schuiven tussen maatregelen en aandachtsgebieden. Hierbij speelt mee dat de beschikbaarheid van cofinancieringsmiddelen voor natuur en biodiversiteit groter is dan bij landbouw. Deze verschuivingen kunnen in het programma mogelijk leiden tot significante wijzigingen.

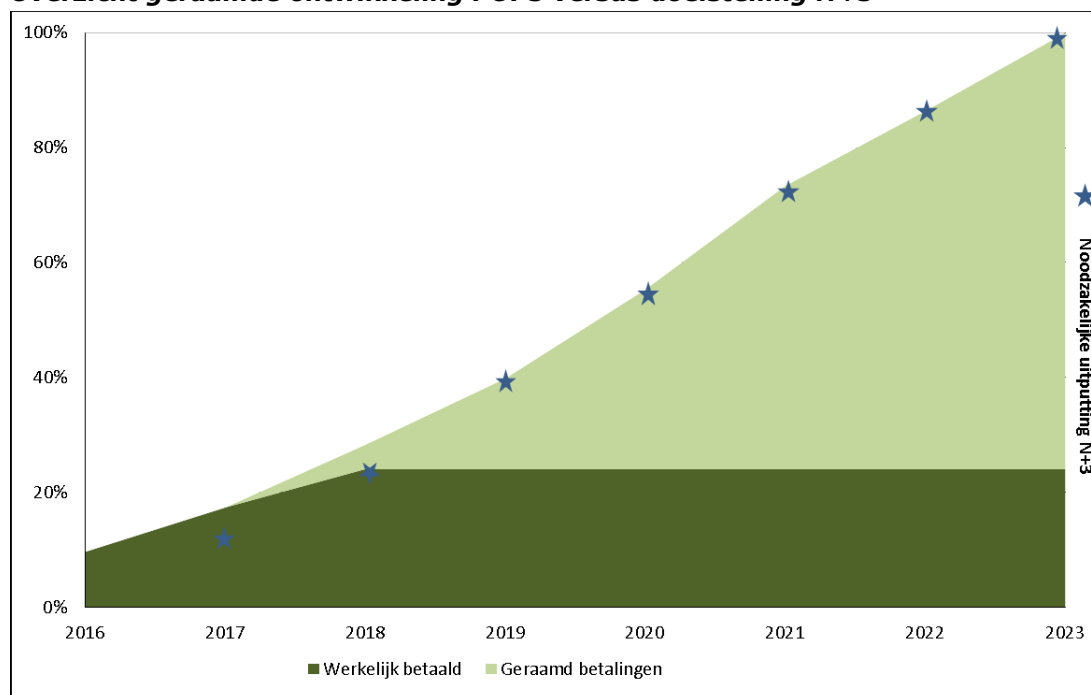
1a. Inschatting halen doelen N+3 2019 en verder

Het halen van N+3 doel is een opgave die elk jaar tot en met 2023 speelt. Elk jaar bestaat de kans dat we het financiële doel niet halen, waardoor de mogelijkheid bestaat dat we voor het verschil gedecommitteerd worden.

Zoals reeds eerder aangegeven, is het te behalen N+3-doel 2018 ad € 174 mln. inmiddels gehaald. Een belangrijk deel van het verantwoorde bedrag betreft de betaling van Agromilieuvcontracten (€ 155 mln.) van de afgelopen 4 jaar. Het effect van deze maatregel op de resterende uitputting zal veel beperkter zijn, omdat nog maar 3 jaar aan betalingen resteert (circa 120 mln.), terwijl nog ruim € 600 mln. in de resterende looptijd gedeclareerd moet worden.

Vandaar het grote belang om bij de niet grondgebonden dossiers goede progressie te behalen in de verlening (start), tussentijdse betaling én vaststelling. In de voor- en najaar gesprekken met de provincies en het Ministerie heeft dit grote aandacht. In onderstaande grafiek wordt een vergelijk gemaakt met de geprognosticeerde voortgang en de jaarlijkse voortgang van de n+3 doelen.

Overzicht geraamde ontwikkeling POP3 versus doelstelling N+3

Het declaratieproces vereist een goede samenwerking tussen subsidieontvanger en de uitvoerende organisatie. Tussentijdse declaratie van een deel van de subsidie veroorzaakt bij de subsidieontvanger extra administratieve lasten. Deze declaraties zijn in de huidige regelgeving geen verplichting.

De subsidieontvanger zal verleid moeten worden met onder meer goede begeleiding tot tussentijdse declaraties, zeker bij de grote projecten is het van belang dat declaraties tijdig plaatsvinden. In 2018 zal de werkgroep financiën onderzoeken op welke wijze binnen de regelgeving deze verleiding gestalte kan krijgen, zodat het instrumentarium snel ingezet kan worden om goede tijdige cashflow te genereren in de komende jaren (o.m. vereenvoudigde procedure en betere begeleiding).

1b. Behalen van het prestatiekader 2018

Met de Commissie zijn bij het opstellen van het programma afspraken gemaakt over de te behalen prestaties eind 2018. Wanneer een prestatie eind 2018 niet gehaald is, wordt het onder voorbehoud toegekende budget (de prestatiereserve) niet definitief aan de betreffende prioriteit toegewezen. Het betreffende budget (prestatiereserve) moet worden verschoven naar een prioriteit waar de prestaties wel behaald zijn.

Hieronder wordt de stand ten aanzien van het prestatieraamwerk per 1 mei 2018 weergegeven.

Priority	Indicator	Mijlpaal 2018	Resultaat mei 2018	Bereikt mei 2018
P2	Totale overheidsuitgaven P2 (€ x 1 mln)	58,80	37,40	64%
P2	Aantal landbouwbedrijven met POP-steun voor investeringen in de herstructurering en modernisering (aandachtsgebied 2a) + bedrijven met POP-ondersteunde zakelijke ontwikkelingsplannen/investeringen voor jonge landbouwers (aandachtsgebied 2B)	370	266	72%
P2	Aantal gesteunde projecten voor maatregel 4.3 (POP2)	31	25	81%
P3	Totale overheidsuitgaven P3 (€ x 1 mln)	9,70	27,40	283%
P3	Aantal landbouwbedrijven dat deelneemt aan regelingen inzake risicobeheer (aandachtsgebied 3B)	355	2.012	567%
P4	Totale overheidsuitgaven P4 (€ x 1 mln)	167,30	200,60	120%
P4	Landbouwgrond onder beheerscontracten die bijdragen aan biodiversiteit (ha) (aandachtsgebied 4A) + het verbeteren van het waterbeheer (ha) (aandachtsgebied 4B) + het verbeteren van het bodembeheer en het voorkomen van bodemerrosie (ha) (aandachtsgebied 4C)	71.100	112.800	159%
P6	Totale overheidsuitgaven P6 (€ x 1 mln)	13,60	1,60	12%
P6	Bevolking die valt onder plaatselijke groepen (aandachtsgebied 6B)	2.100.000	3.391.000	161%

Voor het behalen van de prestatiereserve is het nodig dat de indicator eind 2018 minimaal 85% van de afgesproken waarde heeft behaald.

Zoals uit het overzicht blijkt hebben de prioriteiten P3 en P4 de doelstelling voor eind 2018 geheel bereikt. De doelstellingen bij P2 en P6 hebben nog een weg te gaan om te voldoen aan de geplande prestatie.

De commissie hanteert het volgende model bij beoordeling van prestatiekader:

>85% : prestatiereserve komt beschikbaar voor uitvoering betreffende maatregelen

>65% - <85% : prestatiereserve komt niet beschikbaar voor uitvoering betreffende maatregelen en Nederland kan het bedrag inzetten voor een andere prioriteit, waarvan het prestatiekader wel gehaald is.

<65% : idem, echter Nederland zal moeten aantonen dat alles er aan gedaan is om het doel van deze prestatie te bereiken. Bij meer dan 2 mijlpalen per prestatie mag een realisatie op een mijlpaal lager dan 65% zonder extra overleg met de commissie. De prestatiereserve kan wel ingezet worden voor een andere prioriteit.

De prestaties bij P2 (concurrentievermogen) zullen naar verwachting minimaal de 85% norm halen. Op dit moment zijn enkele grote voormalig POP2-projecten (5) in de afrondende fase en zullen naar verwachting tijdig betaald worden. Daarnaast zijn in 2017 vanuit de eerste openstelling jonge landbouwers declaraties ontvangen over de investeringsprojecten. Per 1 mei zijn 266 dossiers betaald en nog bijna 70 dossiers in behandeling. Tevens zullen naar verwachting ook de eerste projecten voor de andere fysieke investeringsmaatregelen in 2018 betaald gaan worden, zodat het aantal bedrijven dichtbij het verwachte aantal van 370 zal komen. In 2018 zal gestuurd worden om de betalingen van deze maatregel binnen gestelde termijnen af te wikkelen.

De afgesproken prestaties van 370 en 31 (aanvullende indicator) zullen daarmee naar verwachting minimaal de grens van 85% gaan halen.

Het totale investeringsbedrag is bij goede afwikkeling van de grotere projecten haalbaar. Wel is het mogelijk dat de projecten niet volledig gedeclareerd kunnen worden. De procedures rond vaststelling worden met extra zorg gevolgd.

De prestaties bij P3 zijn ruimschoots gehaald. Dankzij de beschikbaarheid van extra middelen en vanwege een slechte zomer in 2016 is de behoefte aan de verzekering gegroeid. De Brede weersverzekering voorziet daarmee meer dan verwacht in de behoefte bij agrariërs.

De prestaties bij P4 zijn gehaald, mede dankzij de declaratie van 4 beheer jaren Agrarisch natuurbeheer. De oppervlakte indicator is gebaseerd op de hoogste oppervlakte in enig jaar gedurende de looptijd van het programma. In 2015 was de beheer oppervlakte 112.809 ha.

De realisaties op de mijlpalen bij P6 zijn wisselend. Met de vaststelling van de lokale ontwikkelingsstrategie plannen van 20 Leadergroepen met in totaal een aandachtsgebied van 3,3 mln. inwoners, is voldaan aan de kwantitatieve indicator bij prioriteit 6.

De financiële indicator is een zorgpunt. Naar verwachting zal deze indicator niet het doel van 85% bereiken, waardoor de prestatiereserve niet toegevoegd kan worden aan deze prestatie. In de huidige notificatie worden twee sporen bewandeld om de gevolgen voor het wegvallen van de indicator te beperken. Enerzijds zal een derde indicator (stepping stone, verleende projecten) worden toegevoegd aan deze prioriteit, zodat de besluitvorming in 2019 bij de Commissie zonder extra procedure wordt doorlopen. Anderzijds wordt de financiële indicator passend verlaagd waardoor mogelijk de indicator dichtbij de minimale voorwaarden kan komen. Dit wordt meegenomen in de notificatie 2018-1.

In de werkgroep financiën zullen indien nodig nog aanvullende acties bedacht worden die in 2018 worden toegepast, zodat de gevolgen voor de uitvoering van het programma na 2018 beperkt blijven.

1c. Voortgang inzet watergelden

De voortgang van de waterprojecten heeft veel bestuurlijke aandacht gekregen, waardoor in het bestuurlijk overleg POP besloten is om een adviesgroep water in te stellen. Deze adviesgroep rapporteert periodiek over de voortgang water.

Deze rapportage biedt inzicht in de voortgang van waterprojecten, waarbij naast de projecten uitgevoerd onder het programma POP3 ook de inzet van nationale middelen conform bestuurlijke afspraken. Hiermee komt een brede rapportage tot stand die meerdere doelen benut.

In deze tweede rapportage is de dashboard Wateropgave per 1 januari 2018 opgenomen die zowel in beeld brengt of de Europese middelen worden ingezet én aan welke waterdoelen deze projecten bijdragen. Omdat ook vanuit de reguliere POP-middelen en private financiering projecten tot stand komen, die bijdragen aan de KRW-doelen en de Nitraatrichtlijn, wordt dit ook meegenomen in het dashboard.

Door de extra aandacht voor de Watermiddelen zijn thans alle de ELFPO-middelen voor internationale doelen voor verbetering waterkwaliteit (waaronder vermindering uit- en afspoeling nutriënten) opengesteld. Enkele openstellingen hebben niet geleid tot volledige verplichting van het budget en zullen naar verwachting nog voor eind 2018 opnieuw opengesteld worden. In bijlage 1 is de bestuurlijke rapportage opgenomen voor het bestuurlijk overleg van 19 april 2018.

1d. Ontwikkeling uitputting middelen agromilieu (ANLb)

De provincies hebben met 40 collectieven afspraken gemaakt over de uitvoering van het ANLb in Nederland. De provincies hebben in het programma rekening gehouden met een verdeling van 50% ELFPO en 50% provincie conform het Natuurpact in 2014. In de uitvoering is dit verder vorm gegeven in de afspraak, dat de eerste jaren betaald wordt op basis van 75% ELFPO/25% provincie, waarna na uitputting van het ELFPO-budget provincies 100% betalen (top up).

Tevens is in 2017 besloten om extra pijler 1-middelen (€ 22 mln., 100% ELFPO-middelen) in te zetten voor intensivering van het beheer, zodat de kans op verbetering van de weide- en akkervogel stand groter wordt.

De overeenkomsten met de collectieven hebben een looptijd t/m beheerjaar 2021. Deze overeenkomsten bieden binnen de nationale afspraken (Natuurpact) en aanvullende middelen nog mogelijkheden om uit te breiden. In 2018 stellen provincies extra middelen beschikbaar om de contracten te optimaliseren.

Op dit moment zal het ELFPO-budget na het beheerjaar 2019 (betaaljaar 2020) praktisch besteed zijn, waarna volgens landelijke afspraken over inzet ELFPO-middelen de beheerlasten volledig met provinciale middelen betaald worden.

Mogelijk benutting van extra ELFPO-middelen voor deze maatregel door middel van herschikking vormt onderdeel van de besprekpunten binnen de werkgroep Financiën.

1e. Voortgang Jonge Landbouwers

Een bijzonder onderdeel binnen het programma is de regeling "jonge Landbouwers". Deze investeringsregeling is een steun in de rug voor een landbouwer jonger dan 41 jaar. De regeling is nu drie maal opengesteld en voldoet duidelijk aan een behoefte. Na een start met 14 investeringscategorieën is de regeling geëvalueerd, waarna in samenwerking met de NAJK is gewerkt aan een uitbreiding van investeringscategorieën en verbetering van de subsidiedrempels. De investeringen richten zich onder meer op de thema's duurzaamheid, klimaat en dierenwelzijn. Bij de openstelling van december 2017 leidde de aanpassing tot een fors aantal aanvragers (ruim 700) en een overschrijding van de provinciale plafondbedragen (ruim € 4 mln). Inmiddels hebben alle provincies voorgenomen om indien nodig meer budgetruimte te creëren met verhoging van het plafondbedrag, zodat alle in aanmerking komende aanvragen verleend kunnen worden.

1f. Voortgang maatregel "samenwerken voor innovatie"

Na de eerste openstellingen in 2016 is begin 2017 de maatregel "samenwerken voor innovatie" geëvalueerd. Deze evaluatie leidde tot een aantal concrete acties (o.a. betere communicatie voorafgaand aan een openstelling en meer flexibiliteit van de provincie bij openstelling binnen deze maatregel), waarmee deze maatregel effectiever werd ingezet. De openstellingen in 2017 zijn hierdoor beter verlopen en leidde zelfs tot een behoefte bij de provincie om meer op deze maatregel te programmeren. Provincies hebben voorstellen gedaan om het budget op deze maatregel te verhogen van € 26 mln naar ruim € 40 mln. De middelen zullen bij andere maatregelen onttrokken worden.

2. Uitvoering van het programma

In de afgelopen periode is veel gesproken over de voortgang van besluitvorming bij de uitvoering van de subsidieregelingen. Hierbij ging het vooral over lange doorlooptijden van behandeling en de uitvoeringskosten, daarnaast blijkt dat er relatief veel dossiers worden afgewezen.

Voor de sturing op de uitvoeringskosten en de doorlooptijden bij de uitvoering heeft de werkgroep Uitvoeringskosten een onderzoek laten uitvoeren, waarin enkele aanbevelingen zijn opgenomen die nu verder worden uitgewerkt o.a. door RVO.nl. Tevens doorloopt RVO.nl een Lean Six Sigma (LSS) traject om de processen te optimaliseren. De uitkomsten van dit traject worden door de werkgroep Uitvoeringskosten verder begeleid en zal eind 2018 leiden tot een aantal sturingsafspraken.

Voor verbetering van de uitvoering hebben RVO.nl en de provincies besloten om voor de uitvoering van de subsidieregelingen een ander ICT-platform te kiezen (Navision). De transitie naar dit uitvoeringsplatform vindt nu plaats. Medio 2018 zullen alle provincies ervaringen hebben opgedaan met openstellingen via dit systeem. De eerste ervaringen zijn overwegend positief, zowel bij de uitvoering als de aanvragers.

Deze transitie vraagt dit jaar extra aandacht van de uitvoering bij RVO.nl en provincies en vraagt om een goede capaciteitsplanning. Zeker nu alle provincies aangeven dat zij extra willen programmeren en naar verwachting in 2018 ook de betalingen op de reeds afgegeven beschikkingen goed op gang komt.

Goede afspraken over de uitvoering zijn nodig om de opgave voor de korte termijn om zowel tijdig te verlenen alsook tijdig te declareren zonder veel vertraging te laten verlopen. Dit betekent dat gestelde termijnen alleen in incidentele gevallen overschreden mogen worden.

Om de voortgang in beeld te brengen wordt het CvT periodiek geïnformeerd over de voortgang per maatregel. Hiervoor is onderstaande tabel ontwikkeld, waarin op maatregelniveau informatie wordt geleverd over aantallen aanvragers, verleningen, verplichtingen en betalingen.

Openstellingen in de periode 2015 - 1 mei 2018											
Maatregel		Aantal openstellingen	Aantal projecten per 1 mei 2018						aangevraagd X € 1 mln	Verplicht X € 1 mln	Betaald X € 1 mln
			aanvragen	niet ontvankelijk	In behandeling	afgewezen	toegewezen	afgerond			
1	Trainingen, workshops, ondernemerscoaching en demonstraties	22	120	4	29	50	37		32,6	6,9	0,2
3	Steen voor toetreding kwaliteitsregeling	2	1.723	26	-	1	1.696		25,5	25,5	3,5
4.1.1	Fysieke investeringen voor innovatie en modernisering van agrarische bedrijven	28	965	34	171	449	311	35	97,2	25,8	1,2
4.1.2	Jonge Landbouwers regeling	36	1.569	39	706	151	673	231	26,8	11,4	3,8
4.3	Verbetering van de verkavelingsstructuur van landbouwbedrijven	20	64	3	25	9	27		38,1	18,0	0,5
4.4.1	Niet-productieve investeringen biodiversiteit etc/PAS	21	51	1	20	16	14		83,8	28,5	0,1
4.4.2	Niet-productieve investeringen water	35	179	6	52	40	81		239,6	136,5	1,1
16	Samenwerking voor innovatie/ EIP	46	374	20	104	132	118		89,4	22,6	0,4
19	Leader	79	346	31	75	74	166		50,8	25,6	1,6
	Totaal 1 mei 2018	289	5.391	164	1.182	922	3.123	266	683,9	300,9	12,4
	Stand 1 mei 2017	165	1.847	54	916	270	607	-	310,2	86,6	-

Nb. Bedragen in het overzicht betreffen ELFPO-middelen.

Voor de leesbaarheid worden maatregel 10 "Agromilieu beheer" (40 contracten met collectieven en maatregel 17 "brede weersverzekering"(jaarlijks declaratie van aangevraagde premiebijdrage) niet meegenomen in het overzicht.

3. Versnellingsvoorstellen

a. Beeld wijzigingsverzoeken provincies

De provincies en het Ministerie hebben de mogelijkheid om voorstellen te doen om binnen het programmabudget te schuiven tussen maatregelen. Hiervoor wordt periodiek de mogelijkheid gegeven om voorstellen te doen. In 2018 hebben provincies meer zicht gekregen op welke maatregelen succesvol zijn en welke minder succesvol en waar zijn mogelijkheden voor cofinanciering. Dit leidt op dit moment tot een groot aantal schuifverzoeken. Deze voorstellen worden conform de afspraak beoordeeld op consequenties voor het huidige programma en de te behalen doelen (prestatiekader), in het TPO besproken en zo mogelijk verwerkt in de budgetten. Schuifverzoeken die geen effect hebben op het POP kunnen worden gehonoreerd en verzoeken die

mogelijk kunnen leiden tot wijzigingen van het POP worden meegenomen met de voorstellen tot wijziging van het POP in december 2019.

Een deel van de verzoeken kan op korte termijn worden gehonoreerd, bijvoorbeeld voorstellen die passen binnen eenzelfde prioriteit andere verzoeken kunnen echter leiden tot aanpassing van het programmadocument de eerstvolgende keer. De werkgroep financiën zal deze verzoeken betrekken bij de uitwerking van de versnellingsmaatregelen.

b. Opties werkgroep Financiën

In het Bestuurlijk overleg is besloten om in 2018 maatregelen uit te werken, waarmee provincies en het Ministerie van LNV actie ondernemen om onderbenutting van de Europese middelen te voorkomen.

Hiervoor is de werkgroep financiën gestart, waarin alle betrokken partijen vertegenwoordigd zijn.

De werkgroep bereidt voorstellen voor op drie hoofdonderdelen:

1. Programmering van de middelen (o.a. aandacht voor eventuele herverdeling programmamiddelen, afsprakenkader voor overprogrammeren)
2. Programmering Agrarisch natuurbeheer (o.a. herverdeling van middelen over provincies en beoordelen behoefte voor extra programmamiddelen in 2021)
3. Uitvoering van het programma (o.a. verbeteren processen voor betaling van declaraties en oplossen financieringsknelpunten bij aanvragers)

Daarnaast zal de werkgroep een voorstel maken voor herverdeling van de middelen op het moment dat middelen uit de prestatiereserve vanwege onderpresteren (bijv. LEADER) herverdeeld gaan worden. Tevens wordt een afsprakenkader gemaakt voor de aanpak van verrekening tussen provincie wanneer in enig jaar niet voldaan is aan het behalen van de N+3 target.

De voorstellen zullen bestuurlijk vastgesteld worden in het Bestuurlijk Overleg POP van oktober 2018, waarna in de CvT-vergadering van december 2018 de uitwerking van het voorstel van de werkgroep wordt besproken. In de CvT vergadering zal tevens een notificatie- of wijzigingsvoorstel worden voorgelegd, dat na goedkeuring door het CvT bij de Commissie kan worden ingediend.

#####